

Vefeyat*

Mehmet Kurtoglu**

Öz

Vakıflar Genel Müdürlüğünde daire başkanlığı yapmış, aynı zamanda vakıf konusunda araştırmaları ve kitapları bulunan İbrahim Ateş ile Sadi Bayram'ın vefatları üzerine kaleme alınmış olan bu vefeyat yazılarında her ikisinin vakıf boyutu ve Vakıflar Genel Müdürlüğündeki hizmetleri ele alınmıştır. Resim ve belgelerle desteklenen yazıda Genel müdürlüğümüzdeki çalışmalarını ile makaleleri, yayınlamış oldukları eserleri ve bibliyograflarına yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: İbrahim Ateş, Sadi Bayram, Vakıf, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Vakıflar Dergisi, Önsya Mecmuası

Obituary

Abstract

The obituaries were written following the death of İbrahim Ateş and Sadi Bayram, who both held the position of department head at the General Directorate of Foundations (Vakıflar Genel Müdürlüğü). Ateş and Bayram were both researchers and authors in the field of waqfs. Their obituaries discuss their contributions to waqfs and their services at the General Directorate of Foundations. Supported by visual images and documents, the obituaries include their work at our directorate, their articles, published works, and bibliographies.

Keywords: İbrahim Ateş, Sadi Bayram, waqfs, General Directorate of Foundations, Vakıflar Dergisi, Önsya Mecmuası.

* DOI: 10.16971/vakiflar.1506461

Makalenin Geliş Tarihi / Received Date: Haziran 2024 / June 2023

Makalenin Kabul Tarihi / Accepted Date: Haziran 2024 / June 2024

** Yayın ve Kütüphaneler Müdürü, Vakıflar Genel Müdürlüğü; Ankara-Türkiye; m.kurtoglu@vgm.gov.tr; kurtoglu.mehmet63@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-3091-1785>

Vakıflara Adanmış Bir Ömür: İbrahim Ateş

1 Eylül 1947 yılında Gaziantep'in İslâhiye ilçesi, Yeniceli köyünde doğmuştur.¹ Baba adı Ökkeş'tir. Çocukluğu yoksulluk içinde geçmiştir. Henüz çocuk yaşlarda ilmin ve bilginin önemini bilincinde olan Ateş, köyündeki Abdullah Hoca'dan Elifbayı öğrenmiştir. Daha sonra Mehmet Kaplan Hoca'dan Arapça, Mahmut Şekeroğlu Hoca'dan ise Kur'an ve Tecvit dersleri almak için Kilis'e gitmiştir. İlim aşkıyla yanıp tutuşan Ateş, büyük ihtimalle Kilis'teki hocalarının tavsiyesi üzerine Suriye'de Arapça eğitim almak istemiş, 1960 yılında, henüz on üç, on dört yaşında iken Suriye'ye geçmiştir. Şam'da orta öğrenimini tamamlamış 1965 yılında Türkiye'ye dönmüştür.² Daha sonra Libya Kralı Es-Senusi bursunu kazanıp Libya'ya giden Ateş, burada Türkiye'de Yüksek İslam Enstitüsü seviyesinde olan Muhammed Ali Sennusi İslam Üniversitesi Şeriat Fakültesi'nde okumuştur. Libya'daki eğitimi sırasında Ömer Muhtar'ı gören kişilerle tanışıp sohbet etmiştir. Libya Kralı İdris es-Senusi'nin Türkiye sevgisine yakından tanıklık etmiş, fakültelerini ziyareti sırasında 'Beni alkışlamayın! Sadece en büyük Allah'tır, deyin yeter' dediğine tanıklık etmiştir. Libya'da beş yıl kalan Ateş, Kaddafi'nin 1 Eylül 1969 yılında yapmış olduğu darbeden birkaç ay sonra 1970 yılında Türkiye'ye dönmüştür.³

Fotoğraf 1. İbrahim Ateş, Rifat Türker ve Sadi Bayram

Bu arada Üniversite denkliği alabilmek için Libya'dan Irak-Bağdat'a geçmiş, burada fark derslerini vermiş, ardından Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Üniversite denklik sınavına girmiştir.⁴ 22 Mart 1990 tarihinde kendisine Gazi Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü tarafından Arap Dili Ana Bilim Dalında Fahri Doktora ünvanı verilmiştir. 30 Nisan 1971-12 Ekim 1971 tarihleri arasında Gaziantep müftü yardımcılığı yapmış, 15 Ekim 1971-30 Aralık 1972'de yedek subay olarak askerliğini tamamlamıştır. 30 Aralık 1972 tarihinde VGM Arşiv ve Yayın Daire Başkanlığında mütercim olarak göreve başlamış, 1 Ağustos 1974 tarihinde Arşiv Bürosu Şefliğine terfi etmiş, 11 Eylül 1974'de Arşiv ve Yayın Dairesi Başkan yardımcısı olmuştur. Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşiv ve Yayın daire başkanlığında iken; 1974'de iktidar değişmiş, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'ın eniştesi Prof. Dr. Osman Çataklı Vakıflar Genel Mü-

1 VGM Personel Daire Başkanlığındaki şahsi dosyasına göre 01.01.1949 tarihinde doğdu gösterilmiş, ancak doğum tarihi daha sonra 01.09.1947 olarak düzeltmiştir. Sicilindeki bu düzeltme mahkeme kararı ile gerçekleşmiş olmalıdır.

2 Mesut Özünlü, "Bir Vakıf İnsandır Dr. İbrahim Ateş Hocamız", 14.01.2015 dünyabizim.com; edebiyatdefteri.com. 13.08.2023.

3 Özünlü, agm. 14.01.2015 dünyabizim.com

4 Sadi Bayram, Bu Dünyadan Bir İbrahim Ateş Geçti, 24.07.2023

Mehmet Kurtoğlu

dürü olunca İbrahim Ateş de Genel Müdür Özel Kalem Müdürlüğüne atanmıştır. 3 Haziran 1977 yılında ise Arşiv ve Yayın Daire Başkanı olmuştur.⁵

Vakıflar Genel Müdürlüğü Kültür Tescil Daire başkanlığında yirmi altı yıl görev yapan Ateş, 3 Şubat 1998 tarihinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Bakanlık Müşavirliğine atanmıştır. ⁶ Bir ara Tarım Bakanlığı Gübre Sanayii Şirketinde deneticilik görevinde bulunan Ateş, 1995’lerde Refah Partisinden Kilis Milletvekili adaylığını kabul etmemiş, kendisinin yerine bir akrabasını önermiştir.

Turgut Özal Cumhurbaşkanı olduğu dönemde, Çankaya Köşkü’nde Filistin Devlet Başkanı Yaser Arafat’ın tercümanlığına yapmıştır.

İ. Ateş sosyal faaliyetlerde de öncülük yapmıştır. 12 Aralık 1988’de kendisi ve sermaye koyan 12 arkadaşı “Yoyav, Yoksullara Yardım Vakfı”nı kurmuştur. Mesaisinin çoğunu YOYAV’a vermiştir. Mesut Özünü, İbrahim Ateş’i anlattığı makalesinde şu satırlara yer vermektedir: “Usulü ve üslubuyla farklı bir hocadır İbrahim Ateş. Dahası hem dertli hem tatlı bir insandır. Kendisini âdeta ilme ve iyiliğe vakfetmiştir o. Bilgisi derin, konuşması güçlü, hizmeti samimidir. Deyim yerinde ise onun bir gözü yeryüzünün en yüksek ümrânında, diğer gözü de memleketinin en muhtaç garibanındadır. O yoksulların dostu, yoksulluğun düşmanıdır. Soğuktan ayakları sızlayan çorapsız bir çocuk, bakımsızlıktan benzi sararmış bir yaşlı, yoksulluktan beli bükülmüş bir baba, çok üzer İbrahim Ateş Hocayı. Bundan böyle o, 1988 yılında Yoksullara Yardım ve Eğitim Vakfını (YOYAV) kurmuş; kendi çapında, var gücüyle hem maddi hem ilmî yoksulluğu yok etmenin gayreti içerisinde olmuştur. Kaleme aldığı eserlerinde de genellikle sosyal bir yara olan yoksulluğa parmak basar İbrahim Ateş. Ve bu yaranın nasıl sarılacağına ilişkin, köklü çözüm modelleri sunar. Bu yönüyle onun eserlerinin; daha çok çözüm amaçlı, didaktik ve özgün nitelikli olduğu söylenebilir. Hatta bu özgünlük bazen öylesine bir hâl alır ki, okuyucu onun herhangi bir yazısını, yazarının kim olduğunu görmeden ona ait olduğunu rahatlıkla fark edebilir”⁷.

Fotoğraf 2. İbrahim Ateş

5 1983’de Arşiv ve Yayın Dairesi Başkanlığı Kanun Hükmünde Kararname ile Kültür ve Tescil Dairesi Başkanlığına dönüştürülmüş, Turgut Özal’ın Başbakan olduğu dönemde, bürokrasiyi kısaltma adına Daire Başkan Yardımcılıkları Kanun Hükmünde Kararnamesi ile Şube Müdürlüğüne tahvil edilmiştir.

6 VGM Personel Daire Başkanlığındaki şahsi dosyasındaki sicil kaydı.

7 Özünü, agm.

Vefeyat

İbrahim Ateş Hoca'nın ilmi-kültürel yönü de güçlü idi. Vakıflar arşivinden de yararlanarak vakıflar üzerine otuzun üzerinde eser kaleme almıştır. Daire Başkanlığı sırasında Vakıflar Dergisi'nin yayınlanması için gayret göstermiş, bundan dolayı Genel Müdürler tarafından birçok kez takdir edilmiştir. 11 sayının yazı işlerini fiilen idare etmiş, 12 sayıdan 26. Sayıya kadar sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yapmıştır. Vakıflar dergisinde toplam 12 makalesi yayınlanmıştır. Eski Eser Tescil Uzmanı Sadi Bayram'ın ile birlikte vakıf yayıncılığını ayağa kaldırmış, birçok güzel eserin yayınlanmasına ön ayak olmuşlardır. Örneğin 1977 yılında Sadi Bayram tarafından hazırlanan "İstanbul Yeni Cami ve Hünkâr Kasrı" ve "Divriği Ulu Camii ve Dar'üşşifası" 750. yılı hatıra kitabı yayınlamıştır. İbrahim Ateş döneminde Vakıf haftası kitapları düzenli olarak yayınlanarak kültür hayatımıza kazandırılmıştır. *Vakıflar Dergisi 75. Yıl Özel Sayısı* için kaleme almış olduğu yazısında dergi ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

"Ben, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde 31.12.1972-03.02.1998 tarihleri arasında 25 yıl 2 ay 3 gün görev yaptım. Bu sürenin 20 yıl 8 ayını Kültür ve Tescil Dairesi Başkanı olarak geçirdim. Yani 21 yıla yakın bir süre Vakıflar Dergisi'nin Sorumlu Yazı İşleri Müdürlüğü'nde bulundum. Bu süre zarfında önemli bir kısmının çıkarılmasına çaba sarf ettiğim bu değerli derginin alanında önemli bir boşluğu doldurduğuna inanıyorum ve ilelebet gelişerek devam etmesini diliyorum. Tabii 75 yıl, süreli bir yayın için azımsanacak bir zaman değil. Ülkemiz ortalamasının üstünde bir insan ömrüne denk olan bu zaman zarfında, derginin devamını sağlayan yazarlarla yöneticilerine minnet ve şükran duygularımı dile getirirken, yayın hayatının 75. yılında bu özel sayıyı yayınlama kararını alan Vakıflar Genel Müdürü Dr. Sayın Adnan Ertem ile Kültür ve Tescil Dairesi Başkanlığı yöneticilerine tebrik ve takdirlerimi iletiyorum."⁸

İbrahim Ateş'in Daire Başkanlığı görevinde iken Vakıflar Dergisinin yayınının aksamadan devam etmesi, vakıf haftası kitaplarının zamanında yayınlanmasının nedeni, yayın koordinatörlüğüne kitap meraklısı, yazar Sadi Bayram ile sekreteryasına araştırmacı yazar Abdülkerim Erdoğan'ı getirmesidir. Bu yerinde görevlendirme İbrahim Ateş'in liyakatli bir idareci olduğunu göstermektedir.

İbrahim Ateş dersler vermiş üniversitede hocalık yapmıştır. Fasih Arapçası ile Yıllarca Libya Kültür Derneği'nde Arapça derslerine girmiştir. Gazi Üniversitesi Arap Dili Eğitimi Bölümü'ne misafir öğretim görevlisi olarak derslere girmiştir. YOYAV vakfında halka açık günlük dersler, konferanslar vermiş, dini günler ve kandillerde anma etkinlikleri yapmıştır.

Ezberi oldukça kuvvetli, retorikçi güçlü ve Arapçası fasih olan Ateş, adeta bir vakıf insan olarak kendini hayır işlerine adanmıştır. Güneydoğu Anadolu'ya özgü güzel sesiyle Kur'an-ı Kerim'i Arap telâffuzuyla okuyan, Türkçeyi oldukça güzel konuşan Ateş, 15.10.1999 Tarım Bakanlığı'ndaki resmi görevinden emekli olarak, bütün mesaisini Yoyav'a vermiştir. Uzun yıllardan beri şeker hastası olan Ateş, 21 Temmuz 2023 günü Ankara Hacettepe Hastanesinde vefat etmiş, cenazesi hacı bayram veli Camiinden alınarak Karşıyaka mezarlığına defnedilmiştir.

Aldığı Ödül ve Takdir Belgeleri

- 16 Ocak 1984 tarihinde Genel Müdür G. Yiğitgüden tarafından takdirname verilmiştir.
- Dışişleri Bakanlığı tarafından 4. 4. 1986 gün ve iso-A-267/779 sayılı yazısı ile takdir ve taltif edilmiştir.
- Genel Müdür Leyla Elbruz tarafından *IV. Vakıf Haftası*'nda göstermiş olduğu faaliyetlerinden dolayı teşekkür ile taltif edilmiştir.
- Genel Müdür Şener Macun tarafından 7-13 Aralık tarihleri arasında düzenlenen *V. Vakıf Haftası* faaliyetlerinden dolayı teşekkür ile taltif edilmiştir.
- Genel Müdür Atilla Özer tarafından *VII. Vakıf Haftası* faaliyetlerinden dolayı takdir ile taltif edilmiştir.
- 10 Eylül 1991 tarihinde Genel Müdür Şener Macun tarafından 003-4/68 (91) Sayılı Yazı ile *Vakıflar Dergisi*'nin çıkarılmasındaki gayretlerinden dolayı takdirname verilmiştir.

8 İbrahim Ateş, *Vakıflar Dergisi 75. Yıl Özel Sayısı*, Ankara: 2013, s. 97.

Bibliyografya

Kitaplar

- *Arapça Türkçe Sözlük*. Elif Matbaacılık, Ankara, 1983.
- İstanbul Yeni Cami ve Hünkâr Kasrı. Vakıflar Genel Müdürlüğü Yay. İstanbul
- İl İl Vakıflar. Vakıflar Genel Müdürlüğü Yay. Ankara, 1986.
- *Vakıf ve Çocuk*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yay. Ankara, 1987.
- *Yakarış*. Vakıflar Bankası Yay. Ankara, 1987.
- *Kanuni Sultan Süleyman'ın Su Vakfiyesi*. Kültür ve Turizm Bak. Yay. Ankara, 1988.
- *Mimar Sinan Vakfı*. Türk Dünyası Araştırma Vakfı, Ankara, 1990.
- *Rahmet Denizinden Damlalar*. Yoyav Yay. Ankara, 1991.
- *Bir Sosyal Güvenlik Kurumu Olarak Vakıflar*. Yoyav, Ankara, 1994.
- *Dayanışma Dünyasındaki Yerimiz*. Yoyav Yay. Ankara, 1995.
- *Sosyal Dengenin Sağlanmasında Yardımlaşma ve Dayanışmanın Yeri*. Yoyav, Ankara, 1996.
- *Yoksullukla Mücadele Millî ve Dinî Bir Görevdir*. Yoyav Yay. Ankara, 1997.
- *Yaradan Yaklaşmanın Yolları*. Yoyav Yay. Ankara, 1998.
- *Yoksulluğun Fikrî ve Manevi Boyutları* (2002).
- *Manevi Mertebelerin Merdivenleri*. Yoyav, Ankara, 2003.
- *Vakıflar ve Dayanışma Kültürü*. Ankara, 2004.
- *Yoksullukla Mücadelede İş ve İstihdamın Önemi*. Yoyav. Ankara, 2006.
- *Sosyal ve Ekonomik Hayatta Vakıfların Yeri*. Yoyav, Ankara, 2006.
- *Divriği Ulu Cami ve Dârüşşifası*. (Yılmaz Önge, İbrahim Ateş, Sadi bayram), VGM Yay. Ankara, 2009.
- *Türkler İçin Arapça Öğrenme Serisi*. Irak kültür merkezi, Ankara, 2010.
- *Bilinmeyen Arapçayı Öğrenmede Modern Metot*, Bizim büro Basımevi, Ankara, 2010.
- *Özlü Sözler*. Yoyav, Ankara, 2015.
- *Büyüklerden Öğütler*. Yoyav Yay. Ankara, 2012.
- *Mikrofondan Müminlere*. Konferanslar, Yoyav, Ankara, 2016.
- *İyilik ve Karz-ı Hasen*. Yoyav Yay. Ankara, 2016.

Yayına Hazırladığı Kitaplar

- *Vakıflar ve Vakıf Hizmetlerimiz*. VGM Yay. Ankara, 1978.
- *Vakıflar ve Dayanışma Kültürü*. Yoyav, Ankara, 2004.
- *Son on Yılda Vakıflar 1980-1990*. (İbrahim Ateş, Sadi Bayram, Ülkü Özsoy), VGM Yay. Ankara, 2011.
- *Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Hizmetleri*. (İbrahim Ateş, Sadi Bayram, Ülkü Özsoy, Mehmet Narince), Ankara, 2016.
- *Osmanlıca Vakıf Belgeleri ve Tapu Kayıtlarını Okuma Kurs Kitabı* (19.10.1992-20.3.1993). (İbrahim Ateş, Tahsin Türker) VGM Yay. Ankara, 2009.
- *Osmanlılar Döneminde Yoksullukla Mücadele Yolunda Yapılan Çalışmalar*. Yoyav Yayınları, Ankara, 2019.
- *I. Vakıf Haftası Kitabı*. VGM Yay. 1983.
- *II. Vakıf Haftası Kitabı*. VGM Yay. 1984.
- *IV. Vakıf Haftası Kitabı*. VGM Yay. 1986.
- *V. Vakıf Haftası Kitabı*. VGM Yay. 1987.
- *VI. Vakıf Haftası Kitabı*. VGM Yay. 1988.
- *VII. Vakıf Haftası Kitabı*. VGM Yay. 1989.
- *VIII. Vakıf Haftası Kitabı*. VGM Yay. 1990.

Vefeyat

- IX. Vakıf Haftası Kitabı. VGM Yay. 1992
- X. Vakıf Haftası Kitabı. VGM Yay. 1993.
- XI. Vakıf Haftası Kitabı. VGM Yay. 1994.
- XII. Vakıf Haftası Kitabı. VGM Yay. 1995
- XIII. Vakıf Haftası Kitabı. VGM Yay. 1996.

Makaleler

- “Şam Ümeyye Camii ve Vakfiyesi”. *Vakıflar Dergisi*, (12), Ankara: 1978. 27-90.
- “Osmanlılar Zamanında Mekke ve Medine’ye Gönderilen Para ve Hediyeler”. *Vakıflar Dergisi*, (13), Ankara: 1981. 113-170.
- “Vakıflarda Eğitim Hizmetleri ve Vakıf Öğrenci Yurtları”. *Vakıflar Dergisi*, (14), Ankara: 1982. 29-92.
- “Hayrî ve Sosyal Hizmetler Açısından Vakıflar”. *Vakıflar Dergisi*, (15), Ankara: 1982. 55-88.
- “Hasan Paşa’nın Hatay Karamurt’daki Vakıf ve Vakfiyesi”, *Vakıflar Dergisi*, (16), Ankara: 1982. 5-27.
- “Vakfiyelerde Duâ ve Bedduâlar”. *Vakıflar Dergisi*, (17), Ankara: 1983. 5-53.
- “Ravze-i Mutahhare’deki Vakıf Kur’an-ı Kerim’lerden Yıpranmış Olanların Onarımı İçin Yapılan Girişimler”. *Vakıflar Dergisi*, (18). Ankara: 1984. 61-93.
- “Ölüm Ya da Ölümsüzlüğe Göç”. *Vakıflar Dergisi*, (19). Ankara: 1985. 11-24.
- “Vakıf ve Vatan Savunması”. *Vakıflar Dergisi*, (20). Ankara:1988. 169-182.
- “Vakıf Hattat Okulu”. *Vakıflar Dergisi*, (22). Ankara: 1991. 5-22.
- “Vakıf Eserlerin Onarım ve Restorasyonu ile İlgili Vakfiye Şartlarına Genel Bir Bakış”. *Vakıflar Dergisi*, (23). Ankara: 1994. 161-176.
- “Mescid-i Nebevî’nin Yapıldığı Günden Bu Yana Geçirdiği Genişletme Girişimleri”, *Vakıflar Dergisi*, (24). Ankara: 1994. 5-50.
- “Türk İslam Vakıflarının Temelindeki İnsan Sevgisi”. *II. Vakıf Haftası*. Ankara: 1985. 105-106.
- “Yunus Emre’nin Vakıf İlkeleri İstikametindeki Düşünceleri ve Zaviyeleri ile İlgili Belgeler”. *VIII. Vakıf Haftası Kitabı*. Ankara: 1991. 117-134.
- “Yunus Emre’nin Vakıf İlkeleri İstikametindeki Düşünceleri ve Zaviyeleri İle İlgili Belgeler”. *Diyanet Dergisi*, (Özel Sayı 1). Ankara: 1991. 127-153.
- “Hz. Mevlânâ Dergâhı İle İlgili Vakıf ve Vakfiyeler”. *IX. Vakıf Haftası Kitabı*. Ankara: 1992. 29-66.
- “Vakıf, Vakfiye ve Vakıflar Dergisi”. *Vakıflar Dergisi 75. Yıl Özel Sayısı*, Ankara: 2013.

Kaynaklar

Çınar, Hüseyin ve Miyase Koyuncu Kaya (2015). *Vakıflar Kaynakçası*. VGM yay. Ankara.

Özünü, Mesut (2023). “Kendisini İlme ve İyiliğe Vakfetmiş Biri İbrahim Ateş”. <https://www.edebiyatdefteri.com/155781-bir-vakif-insandir-dr-ibrahim-ates-hocamiz/> (E.T. 01.08.2023).

Bayram, Sadi (15.08.2023). “Bu Dünyadan Bir İbrahim Ateş Geçti”. https://www.sadibayram.com/09_IbrahimAtes.pdf (E.T. 20.09.2023).

Bir Derginin Serüveni: Vakıflar Dergisi 75. Özel Sayısı, Belgesel (2013).

Vakıflar Dergisi 75. Yıl Özel Sayısı (2013). Ankara.

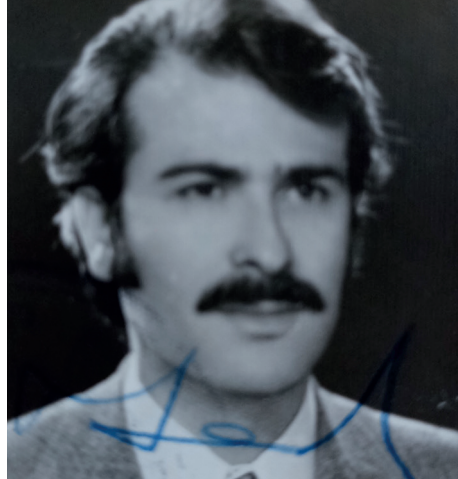
Vakıflar Genel Müdürlüğü (VGM) Personel Daire Başkanlığı İbrahim Ateş Özlük Dosyası.

Bir Kültür Adamı: Sadi Bayram

1943 yılında Merzifon'da doğmuştur. Kendi ifadesine göre soyu Bağdad'ta tahsil için Türkistan'dan gelen ve Rufâî tarikatının kurucusu Seyyid Ahmed-i Kebir el-Vasıtî'nin kızı Zeynep'ten olma torunu *Muhammed er-Rifâî* "ye dayanmaktadır. Dedelerinden biri Evkâf Müfettişi, şair İdzade Abdurahim El-Amasî'dir.⁹ Arapça "ıyd" yani "bayram" anlamına gelen soyadlarının Osmanlıya kadar uzanan aile köklerine dayandığını belirtir. Zira bayram soyadını, Hacıbayramzâde Evkâfta Maden Mühendisi Âkif Efendi, babaları İsmail Efendi, Dedeleri Koca Müftü adıyla ünlenen Amasya Sultan Bayezid Medresesi Müderrisi İdzâde Âkif Mustafa Efendi'den almışlardır. İlk ve ortaokulu memleketinde okumuş, Amasya'da başladığı lise öğrenimini Kütahya'da devam etmiş, Kayseri Lisesi'nden 1963 yılında mezun olmuştur. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Klâsik Arkeoloji Bölümüne 1968'de bitirmiştir.

Babasının daha ilkokula giderken, "Oğlum, beşeriyete faydalı ol" nasihatine uymuş, hayatı boyunca kültür ve sanat faaliyetleri içinde olmuştur. 1957-58 yıllarında Amasya 12 Haziran, Merzifon'da, Merzifon'un Sesi gazetelerinde yaz aylarında muhabirlik yapmış, 1965'te Ankara'da Önasya dergisini 9 Eylül İzmir kurtuluş gününe denk getirerek çıkarmaya başlamış aralıksız 78 sayı yayınlamıştır. 1968 yılında ise Önasya Yayınevi ile Önasya Ajansını kurmuştur. 1971'de askere gitmiş, 1972'de derginin yayın hayatına ara vermiştir. Sarı Basın Kartı sahibi olan (6 yıl taşımış) 1973 yılında daha önceleri fahri Basın Müşavirliğini yaptığı Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğünde Eski Eser Tescil Uzmanı olarak göreve başlamış, Vakıflar Genel Müdürlüğünün yayın işlerini yönetmiştir.¹⁰

1976 sonlarında Kültür Bakanlığı Dergiler Şube Müdürlüğüne vekaleten gelmiş, *Milli Kültür Dergisi*'nin kuruluşunda bulunmuş, ilk 11 sayısını bizzat yayınlamıştır. *Dünya Edebiyatından Seçmeler Dergisi*'ni ise Bakanlık adına yayınlamıştır. 19.01.1978 tarihinde Kültür Bakanlığı Dergiler Şube Müdürlüğünden alınarak, Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi Memurluğuna tayin edilen Bayram, 17 Mart 1978'de Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşiv ve Yayın Dairesi Başkan Yardımcılığına atanmıştır. Bu görevindeki başarılarından dolayı takdirname almıştır. 1984 yılı sonlarına kadar bu görevde kalan Bayram, Başkan Yardımcılıkları Kanun Hükmündeki Kararname ile kaldırıldığından, Kültür Şube Müdürlüğü görevine devam etmiş, 1998 tarihinde Kültür ve Tescil Dairesi Başkanlığına atanmıştır. 31.07.2002 tarihinde kendi isteği ile emekli olmuştur.

Fotoğraf 3. Sadi Bayram

9 İdzâde İbrahim El Amasî, Sultan III. Selim'in kardeşi Beyhan Sultan Vakfiyesini tasdik eden, Mekke-Medine Kadısı, on iki yazma kitabı olan, Arapça- Farsçayı iyi bilen, iki kitabını Kahire'de tamamlayan, devrin ilim adamlarının biyografisini de yazan biridir. Sadi bayram hatıralarında bu dedesinin vakıfta çalışmasıyla kendisinin çeyrek asır vakıfta çalışmasının tevafuk olmadığını belirtir.

10 <https://www.sadibayram.com/?page=makaleler&mid=160&id=8>

Mehmet Kurtoğlu

1999 yılında Vakıf İnşaat ve Taahhüt, Restorasyon Ticaret A.Ş.de Denetim, 2002 yılında Vakıf Ekspertiz A.Ş.de Yönetim Kurulu üyeliği, İpekyolu Derneği (2015) ve Kültürel Miras Araştırma Derneği (2016) kurucu üyeliği, Kültür Bakanlığı İlim ve Sanat Eserleri Meslek Birliği (2014) üyesi gibi görevler yürütmüştür.

Çalışma hayatındaki başarılarından dolayı ödülleri ve takdirleri almıştır. 1987 yılında Genel Müdür Vekili Şener Macun tarafından teşekkür ile, 1987’de ise Genel Müdür Atilla Özer tarafından takdir ile taltif ile, *Vakıflar Dergisi*’nin çıkarılmasındaki gayretlerinden dolayı Genel Müdür Şener Macun tarafından takdir ile, 17.06. 1993 tarihinde Devlet Bakanı Ekrem Ceyhan tarafından takdir ve teşekkür ile taltif edilmiş, 6.1. 1999 tarihinde ise dönemin Vakıflar Genel Müdürü tarafından takdirname verilmiştir.¹¹

Eğitim-öğretim faaliyetlerine de katılan Bayram 1992 yılından 1998 yılına kadar Gazi Üniversitesi Mesleki Öğrenim ve Yaygın Eğitim Fakültesinde öğretim görevlisi olarak Estetik, Türk El Sanatları Tarihi derslerini, 2002-2003 Ders yılında Gazi Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümünde Türk Mitolojisi, Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı derslerini vermiştir.

15 Nisan 2024 tarihinde vefat eden Sadi Bayram’a, Amasya Üniversitesi Senatosu’nun 26.10.2023 tarih ve 2023/225 nolu kararı ile “Fahri Doktora” payesi verilmiştir.¹²

Merzofon’un köklü ailelerinden İdi-zadeler-Hacıbayramoğulları ailesine mensup¹³ Sadi Bayram Vakıflar Genel Müdürlüğü görevinde iken bir yalnızca bürokratik göreviyle kendini sınırlamamış, bir kültür adamı, bir yazar olarak eserleri kaleme almıştır. Yüksek öğrenimini Ankara’da yapması, buradaki kültür ve sanat çevresiyle temas kurması, dostlukları edinmesi onu sıradan bir memur olmaktan çıkarmıştır. Vefat etmeden önce kaleme aldığı ve 2022 yılında sınırlı bir sayıda bastırılmış olduğu hatıratında içinde bulunduğu kültür ve sanat adamlarına geniş yermiş, onlarla olan dostluklarını anlatmıştır. Bir insan dostluk ve arkadaşlık kurduğu üç beş kişinin ortalamasıdır, derler. Bu bağlamda Badi Bayram’ın hocalarına ve dostlarına baktığımızda kültür ve sanat dünyasının ne denli zengin olduğunu görürüz. Örneğin Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde İngilizce Hocası Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal, Son havadis gazetesinde tanıştığı Dr. Fethi Tevetoğlu, zamanın kültür müsteşarı Adnan Ötügen, Konya Mevlâna Müzesi Müdürlüğünden Mehmet Önder, tanıyordu. Hikmet Gürçay, Eski Eserler ve Müzeler Müşaviri Phil. Dr. Hâmit Zübeyr Koşay, Millî Kütüphane Başkanı Dr. Müjgân Cunbur, aynı yerde Atsız’ın kardeşi Nejdet Sançar, Zeki Sofuoğlu, Alparslan Türkeş, Prof. Dr. Emin Bilgiç, Vakıflar Genel Müdürü Feramuz Berkol’u ve müşaviri Yılmaz Önge’yi tanımış, Konur Sokak 10 numaralı yazıhanesinde bu dostlarını ağırlamıştır.¹⁴

Yakından tanıdığı, dostluk kurduğu Phil. Dr. Hâmit Zübeyr Koşay, Yılmaz Önge vb. şahsiyetler hakkında yazıları kaleme almıştır. Yakın dost ve arkadaşlarına karşılıklı vefalı olan Bayram, hatıratında vefasızlıktan şöyle yakınmıştır:

“Vefâ arıyorum gözlerim kapalı, Güneş batmak üzere, ufuk kızıl renginde, Ankara akşamları bazen grup güzelliği ötesinde, Ahmet Haşim’i hatırladım her nedense, felsefe, etik, estetik, güzelden anlamak benim işim değil, Yedi yıl üniversitede sanat tarihi, Türk el sanatları dersleri verdimse de, Ama benimki ne şiir, ne nesir, yeni bir üslup. Acaba Ziya Gökalp’in Ala Geyiğinden mi esinlendim, Fevziye Abdullah Tansel’den mi? Şiir gibi konuşan rahmetli Nihat Sami Banarlı’yı da unutmayalım, Birden aklıma geldi, vefâlı dostlarımı anmam gerek, Amacım kimseyi üzmem veya yüceltmek değil, Gerçekleri dile getirmek ve hatırlamak, genç nesillere bazı çınarları tanıtmaya çalışarak, 40 yıllık geçmişe bir göz atmak, Önyasya Mecmuası’nı yayımlarken tanıdığım çınarlar arasında gezinirken, vefât edenleri de rahmet ve minnetle anmak, sağ olanlara Allah’tan uzun ömür dilemek. Elimden başka bir şey de gelmez, her birinin adına

11 VGM. Kişisel Dosyası.

12 Merzifon bilgi Gazetesi, 5 Ocak 2024

13 Sadi Bayram, İdi-zâdeler-Hacıbayramoğulları, Ankara, 2008

14 Sadi Bayram, Bir Ömür Böyle Geçti, sh.5,6, Ankara, 2022, (Basılmamış Hatıra)

Vefeyat

bir anıt dikemem ki, vakıf da yapamam, zira zengin değilim ki. Ancak, bâki kalan bu kubbedeki hoş sedâları anarak, ruhlarını şâd edebilirim, ilim adamlarından aldığımız ışığı doğru olarak, gelecek nesillere yansıtabilirim.”¹⁵

Sadi Bayram'ın Türk kültür tarihi, sanat tarihi konularında 241 civarında yayımlanmış makalesi mevcut olup 77 milli ve milletlerarası kongrede de bildiri sunmuştur.¹⁶ 1978'de Arşiv ve Yayın Daire Başkan Yardımcısı olarak girmiş olduğu Vakıflar Genel Müdürlüğünde yirmi dört yıl çalışmış, yazı hayatının en verimli yılları burada geçmiştir. Çok zengin bir arşive sahip Vakıflar Müdürlüğündeki görevi sırasında özellikle vakıf konusunda birçok makale kaleme almış, belge yayınlamıştır. Özellikle arşiv belgelerine dayalı yayınlamış olduğu makaleler ve katkı sunduğu ve editörlüğünü yaptığı vakıf konulu kitaplarla Vakıf yayıncılığında iz bırakmıştır.

Sadi Bayram ile 2008 yılında Vakıflar Kültür ve Tescil Daire Başkanlığı'nda tanışmıştım. Yeni atandığım Yayın Müdürlüğüne hayırlı olsun için gelmişti. Daha sonra sık sık benim ve Kaçakçılık Şube Müdürü Nazife (Yiğit) hanımın yanına uğruyordu. Çok kibar adamdı. İş yoğunluğum olmamasına rağmen uzun süre oturmazdı. Daha çok vakıf ve yayın konusunu konuşurduk. Dergimizin 75. Yılı dolayısıyla yayınlamış olduğumuz özel sayıya yazısıyla katkı sunmuş, yanılmıyorsam derginin belgeseline röportaj vermişti. Yine Vakıf Müzeciliğinin 100. Yılı dolayısıyla hazırlamış olduğu bir kitaptan bahsetmişti. 2022 yılında ise özel dost ve arkadaşlarına vermek üzere kaleme almış olduğu hatıratını bana hediye etti. Ayrıca aile tarihini anlattığı “İdi-zadeler- Bayramoğulları” kitabını imzalayıp verdi. Vakıflar Genel Müdürlüğünün yakın tarihi çok iyi biliyordu. 2023 yılında kendisiyle telefon görüşmesi yapmış, Genel Müdürlüğe niçin gelip gitmediğini sormuştum. Rahatsız olduğunu söylemişti. Daha sonra kendisine bir mail gönderip Vakıflar Genel Müdürlüğünde çalışan önemli şahsiyetlerin biyografilerini yazdığımı, kendisinin yazacağı isimler arasında olduğunu söyleyince sevinmiş, elindeki bilgi ve belgeleri bana göndermişti.¹⁷ Sadi Bey, Gazi Hastanesi Onkoloji servisinde yattığı sırada Kültür ve Tescil Daire Başkanı Mevlüt Çam, Arşiv Müdürü Hilal Aydemir ile birlikte geçmiş olsun ziyaretine gittik. Çok sevinmişti. Ayaküstü sohbet ettik. Daha sonra Vakıflar arşivinde saklanmak üzere yanında tuttuğu bir iki sahifelik Osmanlıca belgeleri bize teslim etti. Hasta yatağında birlikte fotoğraf çektik. Kendisini ziyaretimize çok sevinmişti. Özellikle eski vakıfçı arkadaşlarını görmenin mutluluğunu gözlerinden okunuyordu. Hasta yatağında yakışıklı, uzun boylu Sadi Bayram gitmiş yerine zayıflamış, benzi sararmış, hastalıktan ufalmış bir adam gelmişti. Bu,

15 Sadi Bayram, age, s. 3

16 <https://www.sadibayram.com/?page=makaleler&mid=160&id=8>

17 Biyografi konusunda Sadi Bey ile mail üzerinden yazışmamız şöyle idi: Selamlar Sadi Bey

VGM yayın dairesinde çalışan, eser verenleri anlatacağım bir çalışma içindeyim. Daha önce Fatih Müderrisoğlu, Orhan Cezmi Tuncer ve İbrahim Ateş hakkındaki yazım Vakıflar Dergisinde yayınlanacaktır. Biyografilerini çalışacağım seçtiğim birkaç isim daha var. Bu isimler arasında siz de varsınız. Biyografilerini kaleme aldığım insanların bibliyografyasını da yer veriyorum. Bildiğim kadarıyla sizin yayınlanmış birçok makaleniz var. Eserlerinizin ve yayınlanmış makalelerinizin bir listesini paylaşırsanız memnun olurum. Sizde böyle bir doküman yoksa bana eserlerinizin yayınlandığı gazete, dergi ve internet sitelerinin adını yazar mısınız? Bir de sizden ricam geniş bir biyografinizi benimle paylaşmanız. Hakkınızda çıkan yazılar, sizinle yapılan röportajlar ve kullanacağım özel fotoğraf ve belgeler. Bildiğim kadarıyla PDF olarak bir hatırat yayınlamıştınız. Benimle paylaşsanız memnun olurum.

Ayrıca vaktiniz olursa sizi yemeğe ve çay içmeye beklerim.

Selam ve Muhabbetle

Mehmet Kurtoğlu

Sayın Mehmet Kurtoğlu,

İlginiz için teşekkürler. Sizinle çay içerek sohbet etmek isterdim, ancak yazlıkta zatürre oldum. 15 gün Silifke'de yattım. Şimdi Gazi Hastanesinde yatıyorum. Biyografilerin sonu eksik. Göndereceğim. Aslında Bir Ömür Böyle Geçti'de hayatımı tarihe not düşmek için yazdım. En doğru bilgi orada. Şimdiki halde siz bunları bir tetkik edin. İnşallah daha sonra biraz iyi olur da hastaneden çıkarım. Görüşürüz. Türk Müzeciliğinin Temel Taşları C.1, Topkapı Sarayı Müzesi Müdürü Tahsin Özün Hâmit Zübeyr Koşay'a 1931-1961 mektupları C.2 Hâmit Zübeyr Koşay'a İlim Adamlarının yazdığı Mektuplar. C.3 Tarih Kurumu Hakem kararı müsbet çıktı. Basılacak.

Selam ve sevgiler

Sadi Bayram

Mehmet Kurtoğlu

son görüşmemiz olmuştu. Sadi Bayram vakıftan emekli olmasına karşın vakıf ile olan bağını hiçbir zaman koparmamıştı. Farklı kurumlarda çalışmasına rağmen kendini hep bir vakıfçı görüyordu. Zaten onun yayınladığı makalelere ve hazırladığı kitaplara bakıldığında büyük çoğunlukla vakıfla ilgili olduğu görülür. Onun vakıf sevgisi yalnızca bu kurumda çalışmış olmasıyla açıklanamaz hatıralarında da belirttiği üzere aileden gelen bir irsiyet bağı vardı. Bundan dolayı vakıfla güçlü bir ruh bağı kurmuş, vakıf içselleştirmiş, vefat edene kadar vakıfla bağını koparmamıştı...

Fotoğraf 4. İbrahim Ateş, Süheyl Ünver, Sadi Bayram Mayıs 1979. Vakıflar odamda

Bibliyografya

Kitaplar

- “Mukaddes Kitaplara Göre Hz. Nuh’un Gemisi”, *Güney-Doğu Anadolu’da Proto-Türk İzleri*. Azerbaycan Kültür Derneği Yayınları No.30, Yenigün Matbaacılık Sanayii, Ankara: 1988.
- *Kaynaklara Göre Güney-Doğu Anadolu’da Proto-Türk İzleri*. Yay. Haz. Sadi Bayram, Yılmaz Önge-İbrahim Ateş. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, No.64, Pamuk Ofset Matbaası, İstanbul: 1990.
- *Divriği Ulu Camisi ve Darüşşifası 750. Yılı Hatıra Kitabı*. Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Emel Matbaası Ankara: 1979.
- *Vakıflar ve Vakıf Hizmetlerimiz*. Yay. Haz. İbrahim Ateş-Sadi Bayram-Kerim Erdoğan. Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Kültür Ofset Matbaacılık, Ankara: 1978.
- İnsanlığın Yüzkarası: Bulgar Mezalimi ve Bulgaristan’daki Vakıf Eserler, *Camilerimiz*. Yay. Haz. İsmail Selimoğlu-Sadi Bayram. Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Önder Matbaası, Ankara: 1989.
- *Son On Yılda Vakıflar “1980-1990*. Yay. Haz. İbrahim Ateş-Sadi Bayram-Ülkü Özsoy. Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Bora Reklamcılık, Ankara: 1990.
- *Medallioned Genealogies (Silsileame’s)*. Ayyıldız Matbaası, Ankara: 1975.
- *Mimarbaşı Koca Sinan Yaşadığı Çağ ve Eserleri Kitabı*. C. 1-2. (Ed. Sadi Bayram). Vakıflar Genel Müdürlüğü, İstanbul: 1988.
- *Türk Vakıf Şaheserleri*. Yay. Haz. Sadi Bayram-Mehmet Narince. Genel Müdürlüğü Yayınları, Plaka TiÖF Matbaası, Ankara: 1999.
- *Osmanlı Devleti’nin 700. Kuruluş Yıldönümü ve Düşündürdükleri Üzerine Bir Deneme: Milenyum Rü-yâsı (Türk Kültür ve Medeniyeti)*. Reyhan Basın Yayın Ltd. Şti., Ankara: 2000.
- *Merzifon-Amasya Kültür Tarihinde İdf-zâdeler- Hacıbayramoğulları*. Kişisel Yay. Ankara: 2018.
- *Bir Ömür Böyle Geçti*. Dijital Baskı, Ankara: 2022.

Makaleler ve Tebliğler

- “III. Selim Vakfiyelerindeki Tezyinat ve Türk Süsleme Sanatına Batı San’atının Tesirleri”. *X. Türk Tarih Kongresi, 22-26 Eylül 1986, Bildirileri*. Türk Tarih Kurumu Yayınları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: 1994. 2391-2397. Lev. 529-548.
- “Sultan I. Mahmud’un Vakfiyelerindeki Tezyinat”. *V. Milletlerarası Türkoloji Kongresi, İstanbul 23-28 Eylül 1985*.
- “Osmanlı Devleti’nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü Münasebetiyle Sultan I. Mahmud’un Vakfiyeleri”. *Vakıf ve Kültür Dergisi*, (5), Ağustos 1999, Ajans-Türk Matbaası. 4-7.
- “Sultan II. Mahmud’un Vakfiyelerindeki Tezyinat”. *III. Milli Türkoloji Kongresi, İstanbul 6-10 Ekim 1980*.
- “Sultan II. Mahmud’un Vakfiyelerindeki Tezyinat”. *Vakıflar Dergisi*, (XVIII), Ankara 1983. 147-188.
- “The Effects of European Art On The Ornamentation of “Deed of Trusts”, *The VIII. Th International Congress Of Turkish Art*. Kahire: 1987. 126-127.
- “Sultan II. Bayezid’in Vakfiyelerindeki ve Hududnamesi’ndeki Tezyinat ve Kültürümüzdeki Yeri”. *IX. Türk Sanatları Kongresi, İstanbul, 1991. Bildiri Özetleri*, Grafikevi, Ankara: 1991. 35.
- “Sultan II. Bayezid’in Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi’nde Bulunan Vakfiyelerindeki Tezyinat ve Kültürümüzdeki Yeri”. *IX. Türk Sanatları Kongresi*. Cilt 1. Kültür Bakanlığı Ankara: 1995. 345-363.
- “Beyhan Sultan’ın Vakfiyelerindeki Tezyinatları ve Türk Tezhip Sanatındaki Yeri”. *XI. Türk Tarih Kongresi*. Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara: 1994. C.5, 1128-1139. Lev.301-336.
- “Sultan II. Abdülhâmid’in 1888 Tarihli Vakfiyesi Tezyinatı ve Osmanlı İmparatorluğunda İlk Toplu Konut Projesi “. *XI. Uluslararası Türk Sanatı Kongresi Tebliği*. Hollanda- Utrech, 23-28.08.1999.
- “XIV. Asırda Tezhiplenmiş Beylik Dönemine Ait Üç Kur’an Cüzü”. *Vakıflar Dergisi*, (XVI), Ankara: 1982. 143-154.
- “Sağlık Hizmetlerimiz ve Vakıf Gureba Hastahanesi”. *Vakıflar Dergisi*, (XIV). Ankara: 1982. 101-118.
- “The Kaaba Cloth”. *İstanbul Shereton Magazin*, (6 / Nisan 1983). Ünitek Matbaası, İstanbul. 13-15.
- “Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi’nde Bulunan Kendinden Desenli İki Kumaş”. *Vakıflar Dergisi*, (XV). Ankara: 1981. 139-156
- “Kendinden Desenli ve Üzeri Yazılı Kumaşların Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi’nde Bulunan İki Örneği”. *II. Milletlerarası Türkoloji Kongresi. İstanbul 24-29 Eylül 1979*.
- “Bulgaristan’daki Türk Vakıflar ve Vakıf Abideleri”. *Vakıflar Dergisi*, (XX). Ankara: 1988, 475-482.
- “Bulgaristan’da Müftü Yardımcısı Yetiştiren Bir Vakıf Kuruluşu: Nüvvap”. *Vakıflar Dergisi*, (XX). Ankara: 1989. 415-442. (Sadi Bayram-Hayrettin Ersal).
- “İlk İlâhiyat Fakültemizi 1949’da Açmıştık! Osmanlının Son Damgası Medreset’ün-Nüvvab”. *Zaman Gazetesi*, Ankara Ramazan Eki, 28 Nisan 1989. 11. (Sadi Bayram-Hayrettin Ersal).
- “Ankara Etnoğrafya Müzesi’ndeki Madalyonlu Silsilenâme’de Doğu Anadolu ve Batı Asya”. *VIII. Türk Tarih Kongresi*, C. II. Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara: 1981. 645-657. Lev. 331-353.
- “Ankara Etnoğrafya Müzesi’nde Bulunan Silsile-nâme”. *Vakıflar Dergisi* (XXVIII). Ankara: 2004. 315- 363.
- “Musavvir Hüseyin Tarafından Minyatürleri Yapılan ve Halen Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi’nde Muhafaza Edilen Silsilenâme”. *Vakıflar Dergisi*, (XIII). Ankara: 1981. 253-338.
- “Medallioned Genealogies (Silsilenâmesi)”. *Fifth International Congress Turkish Arts*, Akademia Kiado, Budapest: 1978. 161-166.
- “Madalyonlu Silsilenâmeler”. *Milli Kültür*, (3), Kültür Bakanlığı Yayınları, 1977. 69-73.
- “Haza Kitab-ü Silsilenâme” and “Subhatu’l Ahbar” Form The National Library of Austria” *V.th, International Congress Turkish Arth*, Budapest: 1975. Magyar Nemzeti Muzeum. 33-35.

Mehmet Kurtoğlu

- “Medallioned Genealogies”. *Image*, (30). Ankara: 1990. 11-15.
- “Osmanischen Portrat-Stammbaume”. *Newspot*, (10 Jahr 90/24). Ankara. 14 Juni 1990, 8.
- “Medallioned Genealogies”. *Newspot*, (Year 10-90/24). Ankara. 14 June 1990, 8.
- “Genealogies en Medaillon”. *Newspot*, (Annee 10-90/24). Ankara. 14 Juin 1990.
- “Geceretü’l-insâbi ve’l-müsemmat”. *Newspot*, Ankara. 14.6.1990. 9.
- “Sultan I. Mahmud’un Orijinal İki Vakfiyesi”. *İstanbul Edebiyat Fakültesi Türkoloji Enstitüsü V. Turkoloji Kongresi*, 23-28 Eylül 1985, İstanbul.
- “Sultan I.Mahmud’un Orijinal İki Vakfiyesi”. *Vakıf ve Kültür*. Ankara: 1999. Ankara. 4-7.
- The 1598 Zübdetü’t-Tevarih At The Chester Beatty Library In İreland, *Image*, (44). Ankara: 1991. 3-8.
- “İrlanda-Dublin, Chester Beatty Library’de Minyatürlü Bir Osmanlı Tarihi (Zübdetü’t-Tevarih)”. *Kültür ve Sanat*, Türkiye İş Bankası Yayınları, (12 - Aralık 1991), 63-68;
- “The Ayazma Mosque In Scutari”. *Image*, (37). Ankara: 1991. 20-23.
- “İstanbul Üsküdar Ayazma Camii ve Ayazma Camii İnşaat Defteri”. *Vakıflar Dergisi*, (XXII). Ankara: 1991. 199-288. (Sadi Bayram-Adnan Tüzen).
- “Sahip Ata Fahrüddin Ali’nin Konya İmaret ve Sivas Gök Medrese Vakfiyeleri”. *Vakıflar Dergisi*, (XIII). Ankara: 1981. 31-70. (Sadi Bayram-Ahmet Hamdi Karabacak).
- “Sultan Reşad Devrinde Evkaf Bankası Kuruluş Çalışmaları”. Vakıfların Ekonomik ve Sosyal Etkileri Semineri, V. *Vakıf Haftası Kitabı*. İstanbul: 1988. 215-220. (Sadi Bayram-Ahmet Hamdi Karabacak).
- “İstanbul Vakıf Hat Sanatları Müzesi’nde Bulunan Tılsımlı İki Gömlek ve Kültürümüzdeki Yeri”, *Vakıflar Dergisi*, (XXII). Ankara: 1991. 355-364.
- “Türk Minyatür, Hat, Yazı Resim, Tezhip ve Minyatür Sanatı Seçme Bibliyografyası”. *Vakıflar Dergisi*, (XXIII). Ankara: 1994. 321-342.
- “Amasya-Taşova-Alparslan Beldesi Seyyid Nureddin er-Rufai’nin 655 H./1257 M. tarihli Arapça Vakfiyesi Tercümesi ile 996 H./1588 M. Tarihli Seyyid Fettah Veli Silsile-nâmesi”. *Vakıflar Dergisi*, (XXIII). Ankara: 1994. 31/74.
- “Silsilenameler ve İrlanda-Dublin Chester Beatty Library’de Bulunan 1597 Tarihli Zübdetü’t-Tevarih”. *Vakıflar Dergisi*, (XXIV). Ankara: 1994. 51-116.
- “Merzifon Ulu Camisinin Yeri: Merzifon’da Türk İslâm Eserleri”. *Kültür ve Sanat*, (Yıl.2, S.5), Türkiye İş Bankası Yayınları. Mart 1990. 69-77. The Location Of The Merzifon Muiniddin Pervane Mosque And Turkish Period Buildings in Merzifon. 95.
- “Merzifon’da Bilinmeyen Bir Türbe “Kümbet Hatun”. *IX. Türk Tarih Kongresi*, C.III. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: 1989. 1355-1361. Lev.377-381.
- “Açık Hava Halk Müzeleri Kurulma Yolunda”. *Folklor Açık Hava Müzelerinin Türkiye’de Kurulma İmkânları Sempozyumu Bildirileri*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları No.64. Ankara Üniversitesi Basımevi. Ankara: 1985. 91-96.
- “Yıldız Çini Fabrikasına Ait Birkaç Vesika”. *Suut Kemal Yetkin Armağanı*. Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara: 1984. 101-105.
- “Hacı Bayram-ı Velî ve Tarihe Bağlılık”. *I. Hacı Bayram-ı Veli Sempozyumu Bildirileri*. Ankara Valiliği Kültür Müdürlüğü, Türk Hava Kurumu Basımevi, Ankara: 1991. 32-36.
- “Samsun-Lâdik ve Seyyid Ahmed-i Kebir Hazretleri”. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (5). Samsun: 1990. 11-22.
- “Mukaddes Kitaplara Göre, Güney-Doğu Anadolu’da Proto-Türk İzleri Üzerine Bir Deneme”, *X.Türk Tarih Kongresi Bildiri Özetleri*. Türk Tarih Kurumu Yayınları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: 1986. 83-86.;

Vefeyat

- “Mukaddes Kitaplara Göre, Güney-Doğu Anadolu’da Proto-Türk İzleri Üzerine Bir Deneme”. *X. Türk Tarih Kongresi, 22-26 Eylül 1986, Kongreye Sunulan Bildiriler*. C.III. Türk Tarih Kurumu Yayınları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: 1991. 919- 940. lev.347-356.
- “Nuh’un Gemisi, Güney-Doğu Anadolu’da Proto Türk İzleri”. *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, (20). Ekim 1986. 36-42.
- “Eski Eser Kaçakçılığı, Koleksiyonculuk ve Müzecilik Tarihimize Bir Bakış”. Eski Eser Kaçakçılığının Önlenmesinde Müzayedeler, Koleksiyonculuk ve Yasalar Sempozyumu, İstanbul, 10-12 Ocak 1991, (Sempozyum Konuşması, Özetleri). *Antik Dekor Dergisi*, (10). İstanbul: 1991. 147-149.
- “Fikir ve Sanat Dergileri ve Hükümetlerin Kültür Politikası”. *İkinci Türk Yayın Kongresi, 24-27 Ocak 1975, Bildiriler*. C.I. Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Ankara: 1987. 253-256.
- “Yazılı Basınımızın Durumu”. *Birinci Kültür Şûrası 23-27 Ekim 1982, Bildiriler*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara: 1982. 475-481.
- “An Ahi Genealogy”. Comite International D’Etudes Pre-Ottomanes et Ottomanes VIII. Symposium, Minnesota August 14-19, 1988.
- Kaybettiğimiz Büyük Türkolog Cyula Nemeth”. *Milli Kültür*, (4, Nisan 1977). Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara. 74-77.
- “Tarihte Türk Adı Ne Zaman Ortaya Çıktı”. *Milli Kültür*, (5 - Mayıs 1977). Ankara. 48-51.
- “Geçtiğimiz Ayın Türk Sanatı Konferansları”. *Milli Kültür*, (6 - Haziran 1977). Ankara. 74-76.
- “Türklerde Esnaf Teşkilâtı: Ahilik ve Loncalar”. *Milli Kültür*, (Temmuz 1977). Ankara. 48-52.
- “Anadolu’nun 906. Fetih Yıldönümü Münasebetiyle Malazgirt Zafer Abidesi”. *Milli Kültür*, (8 - Ağustos 1977). Ankara. 12-17.
- “Kervansaraylarımız”. *Milli Kültür*, (8 - Ağustos 1977). Ankara. 40-45.
- “Milletlerarası İslâm’da Rasadhaneler Sempozyumu 19-23 Eylül 1977”. *Milli Kültür*, (10 - Ekim 1977). Ankara. 74-77.
- “Kitaptan Kitaba, Batılılaşma Döneminde Türk Resim Sanatı 1700-1850”. *Milli Kültür*, (10 - Ekim 1977). Ankara. 79-80.
- “Bir Çınarın Arkasından”. *Türk Kültürü Araştırmaları Koşay Hatırasına Armağan*, (XXIV/2). Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara: 1986. 1-2.
- “Phil. Dr. Hamit Zübeyr Koşay’ın Hayatı”. *Türk Kültürü Araştırmaları Koşay Hatırasına Armağan*. (XXIV/2). Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara: 1986. 3-7.
- “Ölümünün 1.Yılında Phil. Dr. Hâmit Zübeyr Koşay”. *Türk Kültürü Araştırmaları Koşay Hatırasına Armağan*. (XXIV/2). Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara: 1986. 9-51.
- “Ahilik”. *Ahi Dost*, (1 - Ekim 1990).Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Vakfı Ankara Şubesi Yayınları, Ankara. 15-18.
- “Vakıfların Esnaf ve Sanatkar Açısından Önemi - Devlet Esnaf ve Sanatkarı Koruyucu ve Destekleyici Tedbirleri Alır”. *Anayasa Madde 173 Semineri*. Bursa 5-6 Mayıs 1986. 1-23.
- “Yahya Kemal Beyatlı”. *Önasya*, (27 - Kasım 1967). Ankara. 23.
- “Ziya Gökalp’i 44 Yıl Önce Kaybetmiştik”. *Önasya*, (37 - Ekim 1968). Ankara. 3.
- “Açık Mektup”. *Önasya*, (40 - Aralık 1968). Ankara. 3.
- “Bize Göre Kültür Bakanlığı”. *Önasya*, (53-54, Ocak-Şubat 1970). Ankara. 3.
- “Selçuklu Tarih ve Medeniyetini Araştırma Enstitüsü ve Malazgirt Zafer Anıtı”. *Önasya*, (55 Mart 1970). Ankara. 3.
- “Malazgirt Zaferi, Anıtı ve Düşündürdükleri”. *Önasya*, (58 - Haziran 1970). Ankara. 3.
- “II. Milletlerarası Güney-Doğu Avrupa Tetkikleri Kongresi Münasebetiyle Kurum Asbaşkanı Prof. Dr. H. İnalçık ile Bir Mülâkât”. *Önasya*, (56 - Nisan 1970). Ankara, 3-22.
- “Edebiyatımızda Bu Ay: Ömer Seyfettin”. *Önasya*, (53-54, Ocak-Şubat 1970). Ankara. 29.

Mehmet Kurtoğlu

- “Malazgirt Zaferinin 899.Yıldönümü Münasebetiyle”. Önasya, (59-60, Temmuz-Ağustos 1970). Ankara. 3.
- “Sanat, Şair ve Şiir”. Önasya, (63 - Kasım 1970). Ankara. 18.
- “Olaylar, İnsanlar, Neticeler”. Önasya, (64 - Aralık 1970). Ankara. 3.
- “Türk Eğitim Vakfı, Türk Sanatı ve Türkoloji”. Önasya, (65 - Ocak 1971). Ankara. 3-17.
- “Yine Türk Sanatı”. Önasya, (66 - Şubat 1971). Ankara. 3.
- “Reform Kabinesi, Kültür Bakanlığı ve Türk Tarihi”. Önasya, (67-68, Mart-Nisan 1971). Ankara. 3.
- “Bir Çınarın Ardından”. Önasya, (69 - Mayıs 1971). Ankara. 3.
- “Nihayet Kültür Bakanlığı Kuruldu”. Önasya, (70-71, Haziran-Temmuz 1971). Ankara. 3.
- “Bir Zaferin Ardından”, Önasya, (72 - Ağustos 1971). Ankara. 3.
- “Gerçekleşmesi Arzulanan Hayaller”. Önasya, (73 - Eylül 1971). Ankara, 3.
- “İki Törenin Düşündürdükleri”, Önasya, (74 - Ekim 1971). Ankara. 3.
- “Ahiliğe Genel Bir Bakış”. *Ahilik Haftası*, Ankara Valiliği.1990.
- “Ahilik, Vakıflar ve Loncalar”. *Ahilik Yolu*, (15). Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Vakfı Yayınları. Ankara: 1987. 2-5.
- “Ahi Zaviyeleri Birer Halk Üniversitesiydi”. *Ahilik Yolu*, (33). Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Vakfı Yayınları. Ankara: 1988. 9-10 (Röportaj).
- “Ramazanlar Ahilik Döneminde de Renkliydi”. *Ahilik Yolu*, (38). Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Vakfı Yayınları. Ankara: 1989. 18-19. (Röportaj)
- “Selanik’te Bulunan Vakıflarımız ve Mimarî Hâtralarımız”. *IV. Millî Türkoloji Kongresi*. İstanbul 19-23 Ekim 1981.
- “Belediye Hizmetlerimiz”. *Önasya*, (2 - Ekim 1965). Ankara: 1965. 15-16.
- “Dünyanın 7. Harikası, Halikarnas Mausoleum’u”. *Turizm*. Ankara: 1965. 15.
- “Fatih’in Vasiyetinden”. *Hakses*, (30 - 2 Şubat 1990). Ankara: 1990. 27.
- “Taceddin Sultan ve Evradı”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (87 - Mart 1994). İstanbul: 1994. 45-53.
- “Lâdik ve Seyyid Ahmed-i Kebir er Rufâî Hazretleri”. *Türk Dünyası Araştırmaları*, (74 - Ekim 1991). Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı. İstanbul: 1991. 139-156.
- “Kilikien Aphrodisias in Asia Minor”, *Image*, (49). Ankara: 1992. s.22-29.
- “IX. Vakıf Haftası Münasebetiyle Vakıflar ve Vakfın Menşei”. *Ahilik Yolu*, (70 - Aralık 1991). Ankara: 1991. 10-11.
- “Ahilik”, *YOYAV*, (1). Ankara: 1990. 17-20.
- “Ahlat ve Ahlat Vakıfları”. *Anadolu’da Türk Mührü Ahlat Semineri - Ahlat, 20-23 Ağustos 1992*. Ankara: 1993. 153-155.
- “Prof. Dr. Yılmaz Önge Bibliyografyası 1935-1992”. *X. Vakıf Haftası Kitabı* (Yılmaz Önge Restorasyon Semineri). Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları. Ankara: 1993. 305-310.
- “Bir Çınarın Ardından...Yılmaz Önge Dostumuz Hakkında Kısa Anekdotlar”. *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Prof. Dr. Yılmaz Önge Armağanı*. Konya: 1993. 357-362.
- “Anadolu’da XIII. Yüzyıl Bir Rufâî Zaviyesi”. *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Prof. Dr. Yılmaz Önge Armağanı*. Konya: 1993. 179-186.
- “Ayaş Vakfiyeleri Üzerine Bir Deneme”. *Tarihte ve Günümüzde Ayaş ve Bünyamin Ayaşı Sempozyumu, Ayaş 2-4 Temmuz 1993, Bildiriler*. Ankara: 1993. 143-156.
- “Mühr-ü Süleyman ve Türk Kültüründeki Yeri”. *Türk Sanat Tarihinde İkonografik Araştırmalar, Güner İnal’a Armağan*. Ankara 1993. 61-72.
- “Medeniyetlerin Beşiği Anadolu ve Klikey Aphrodisias’ı”. *Mozaik*, (C. 3, S.25, Nisan 1994). Mersin: 1994. 28-30.

Vefeyat

- “Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşiv’inde Bulunan 1783-1810 tarihleri Arasında İşlem Görmüş Bir Mühür Tatbik Defteri”. *III. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi, Ankara 25-29 Eylül 1993*. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi.
- “Kitaplar Arasında”. *Bilgi*, (1 - Temmuz 1994). Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları. Ankara: 1994. 55-58.
- “Anadolu Selçuklu Vakfiyeleri”. *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi IV. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri, 25-26 Nisan 1994, Konya*. Selçuk Üniversitesi Yayınları. Konya: 1995. 135-147.
- “Vakıflar ve Kültürel Eserlerin Korunması”, *Türk Kültürü*, (375). Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü. Ankara: 1994. 408-420.
- “Türk Kronoloji Tarihi (Deneme). 1990. (www.sadibayram.com).
- “Türk Mimarisi Kronolojisi (Deneme), 1990. (www.sadibayram.com)
- “IV. Ahlat Kültür Haftası Münasebetiyle Van Gölü ve Çevresi Vakıfları”. *IV. Ahlat Kültür Haftası Semineri, Ahlat, 22 Ağustos 1994*. Ahlat Vakfı Yayınları No: 6. Ankara: 1994. 123-146.
- “İstanbul Depremleri ve Mimar Koca Sinan’ın Bilinmeyen Bazı Teknikleri”. Kayseri Erciyes Üniversitesi Mimar Sinan Haftası, Sabancı Kültür Merkezi, 6-9 Nisan 1995.
- “Mimar Koca Sinan’ın Sismik Teknikleri”. *Türk Dünyası Vakfı Tarih Dergisi*, (392), Ağustos 2019. 36-39.
- “Kanuni Sultan Süleyman’ın Oğlu Şehzade Mehmed’in, Şehzade Külliyesi Vakfiyesi ve Türk Sanatındaki Yeri”. *Milletlerarası XII. Türk Tarih Kongresi, Ankara 12-17 Eylül 1994*. Ankara: 2000. 1017-1039. Lev.129-139.
- “Girit Defterdarı Rıdvanzâde Hacı Mehmed Efendi oğlu Ali Efendi’nin 1748 Tarihli Vakfiyesi ve Teziyatı”. *XIII. Türk Tarih Kongresi, Ankara 4-8 Ekim 1999*. C.III, II. Ks. 1287-1289
- “Ahilik ve Bir Ahi Seceresi, An Akhi GeneoLgical Tree”. *Bellekten*, (222 - Ağustos 1994). Türk Tarih Kurumu Yayınları. Ankara: 1994. 295-327.
- “Mimar Sinan Eserlerine Toplu Bir Bakış”. *Uluslararası Mimar Sinan Semineri, 6-8 Nisan 1995*. Kayseri.
- “727 H.\1327 M. Tarihinde Birgi’de Yazılan Kur’an-ı Kerim, Teziyatı, Çalınması ve Bulunuşunun Hikayesi”. *V. Millî Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri*. Konya 25-27 Nisan 1995. Konya: 1996. 115-132.
- “Eski Eserlerimizin Gelecek Nesillere Ulaşması İçin Türk El Sanatları Vakıf Araştırmaları Enstitüsü Kurulmalıdır”. *Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi 22-24 Kasım 1995*. Kültür Bakanlığı Yayınları. Ankara: 1997. 219-227.
- “Ahiliğe Genel Bakış, Ahlâk ve Hoşgörü”. *Erdem, Türklerde Hoşgörü Özel Sayısı II*, (C.8., S.23). Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: Ocak 1996. 583-598.
- “Anadolu’daki İlk Rufailer ve Zeynel Abidin Ali er-Rufai el-Abdali, Soyu Hakkında Yeni Hipotezler”. *Erciyes Üniversitesi Kayseri ve Yöresi Tarih Semineri, Kayseri 11-12 Nisan 1996*, Erciyes Üniversitesi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları No: 1. Kayseri: 1997. 27-34.
- “Giresun İli Vakıflarına Toplu Bir Bakış”. *Giresun Tarihi Sempozyumu Giresun 24-25 Mayıs 1996*. Giresun Belediyesi Kültür Yayınları: 1. İstanbul 1997. 365-389.
- “Vakıflar Genel Müdürlüğü Halı Müzesi’nde Bulunan Hayvan Figürlü Halılarda Ejder, Kertenkele, kaplumbağa Motifi”. *Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi tarafından tertiplenen Milletlerarası Türk Soylu Hakların Halı, Kilim ve Cicim Sanatı. Kayseri Erciyes Üniversitesi 27-31 Mayıs 1996*. Atatürk Kültür Merkezi Yayınları. Ankara: 1998. 65-75.
- “X Milletlerarası Türk Sanatı Kongresi, Cenevre’de 17-23 Eylül 1995 tarihleri arasında yapıldı”, *Bilge*, (8 - Nevruz 1996-Bahar). Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi. Ankara: 1996. 109-110.
- “Millî Kültür ve Biz”. *V. Türk Devlet ve Toplulukları Dostluk Kardeşlik ve İşbirliği Kurultayı*. Kültür Seksiyonu 12 Nisan 1997. Ankara: 1998. 267-268; 341-342.

Mehmet Kurtoğlu

- “Fatih Sultan Mehmet’in Eyüp Sultan Vakfıyesi”. *I. Eyüp ve Çevresi Semineri İstanbul 8-10 Mayıs 1997*. Eyüp Belediyesi Yayınları. 35-44.
- “Eyüp Sultan Türbesinden 1919-20 tarihlerinde yapılan Çini Hırsızlığı ve Belgeleri” *II. Eyüp Sultan Sempozyumu, İstanbul 8-9 Mayıs 1998*. Eyüp Belediyesi Yayınları, İstanbul: 1998. 166-175.
- “Vakıflar Genel Müdürlüğünün Tekke ve Zaviyelerin Kapatılmasından sonra Taşınır Kültür Varlıklarının Korunması ile ilgili çalışmalar”. *Taşınır Kültür Varlıklarının Yasadığı Trafığının önlenmesi Semineri 8 Mayıs 1997*. Ankara.
- “Kültür Bakanlığı Tarihçesi, Milli Kültür, Günümüz Türkiye’si ve Muasır Medeniyetler Seviyesi “. *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, (111 - Aralık 1997). 9-18.
- “Belgelerle Kültür Bakanlığı Tarihçesi ve Kültürümüz”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (127 - Temmuz 1997). 44.
- “Çırac Eğitimi ve Ahilik”. *Dönemeç*, (13 - Ocak 1998). Ankara: 1998. 11-12.
- “Ahiliğe Genel Bir Bakış, Ahlak ve Hoşgörü”. *Dönemeç*, (14 - Şubat 1998). Ankara: 1998. 23.
- “Türk Kültüründe Mühr-ü Süleyman’ın Yeri “. *Kültür ve Sanat Dergisi*, (Mart 1998 - S.37). Türkiye İş Bankası Yayınları. Ankara. 47-51.
- “Milli Kültür, Günümüz Türkiye’si ve Muasır Medeniyetler Seviyesi”. *Milli Kültür Araştırmaları, 50. Kültür ve Sanat Yılında Dr. Mehmet Önder’e Armağan Kitabı*. Kültür Bakanlığı Kültür Eserleri Serisi. Ankara: 1996. 267-279.
- “XIV-XIX. Yüzyıl Vakfiyelerinden Türk Tezhip Sanatının Gelişimi ve Günümüzde Yorumlayanlar”. *Vakıf ve Kültür*, (1). Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları. Ankara: 1998. 54-58.
- “Beypazarı Vakıflarına Genel Bir Bakış ve Nasuh Paşa Hanı”. *Beypazarı Sempozyumu, Beypazarı 22-23 Mayıs 1998*.
- “Taşınır Kültür Varlıklarımızın Korunması ve Yasadığı Trafığının Önlenmesi”. *Genel Kurmay Başkanlığı Askeri Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı, İstanbul, 16-18 Eylül 1998. Askeri Müze ve Kültür Sitesi Harbiye / İstanbul*. İstanbul: 1999. 80-82.
- “Hacı Bektaş-ı Veli, Merzifon’da Piri Baba, Pudepeşte’de Gülbaba ve vb. Bektaşî Vakıfları”. *I. Türk Kültürü ve Hacı Bektaş-ı Veli Sempozyumu Bildirileri, 22-24 Ekim 1998*. Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş-ı Veli Araştırma Merkezi. Ankara: 1999. 59-62.
- “XVIII-XIX. Yüzyıllarda Yapılan Vakfiye Tezyinatlarında Batı Sanatı İzleri”. “Traces of Westem art on the illumination of Vakf Documents in the 18 and 19 Centuries”. Hacettepe Üniversitesi Uluslararası Sannatta Etkileşim Sempozyumu/International Symposium “*Interactions Art*, 25-27 Kasım 1998, Ankara.
- “XIV-XIX. Yüzyıl Vakfiyelerinde Türk Tezyinat Sanatının Gelişimi ve Günümüzde Yorumlayanlar”. *Vakıf ve Kültür*, (1). Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara: Mayıs 1998. 54-58.
- “2.000’li Yıllara Girerken Vakıflarımız”. *Vakıf ve Kültür*, (2). Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları. Ankara: 1998. 10-12.
- “Cumhuriyetin 75.Yılında Ülkeye Genel Bir Bakış ve Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün Başkentteki İmar Faaliyetleri”. *Vakıf ve Kültür*, (3). Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları. Ankara, Kasım 1998. 6-11.
- “Tarsus Vakıflarına Genel Bir Bakış”. Cumhuriyetimizin 75.Yıldönümü Münasebetiyle Gazi Üniversitesi ile Tarsus Belediyesi’nin Düzenlediği Tarihte Tarsus Semineri, 25-27 Aralık 1998.
- “Tarsus Vakıfları ve Tarsus’ta Bir Özbek Vakfı”. *Vakıf ve Kültür*, (4 - İlkbahar Sayısı). Ankara: 1999. 39-44.
- “İzzet Mehmet Paşa Vakfıyesi ve Kütüphanesi “. *Tarih İçinde Safranbolu, 4-7 Mayıs 1999 Tarihinde Safranbolu’da Semineri*. Türk Tarih Kurumu Yayınları. Ankara: 2003, 49-62.
- “Özel Müzeler Yönetmeliği ve Vakıflar Genel Müdürlüğü / Statute of the Private Museums and General Administration of Foundations”. Yıldız Teknik Üniversitesi-Kültür Bakanlığı Cumhuriyetin 75.Yıldönümünde Müzeciliğimiz ve Geleceği Uluslararası Sempozyumu. İstanbul-Yıldız 14-16 Mayıs 1999.

Vefeyat

- “Türk Devletlerinin Kültür Politikası Ne Olmalıdır”. *Türk Dünyası Tarih ve Kültür Dergisi*, (151 - Temmuz 1999). 53-56.
- “Türk Kültür Tarihimizde Halıcılık, Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün Rolü ve İstanbul Sultanahmed Halı Müzesi”. *Erdem*, (Halı Özel Sayısı, C.I, S.28). Ankara, Ekim 1999. 65-74, 206-212.
- “Balkanlar ve Kosova”. *Vakıf ve Kültür*, (4 - İlbahar 1999), 4-5.
- “Osmanlı Devleti’nin Kuruluşunun 700. Yıldönümü Münasebetiyle Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi’nde Bulunan 12 Zilkâde 1262 H.- 2 Ekim 1846 Tarihli Teberrukât Eşyası Tesbit Defteri”. *Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla III.Eyüp Sultan Sempozyumu*, 28/30 Mayıs 1999. Eyüp Belediyesi Yayınları, İstanbul, Şubat 2000. 420-427.
- “Sultan II. Abdülhamit’in 1888 Tarihli Vakfiyesi, Tezminatı ve Osmanlı İmparatorluğunda İlk Toplu Konut Projesi”. Milletlerarası XII. Türk Sanatları Kongresi, Hollanda- Utrecht, Ağustos 1999.
- “Safranbolulu İzzet Mehmed Paşa Kütüphanesi’nde Bulunan İki Kur’an-ı Kerim ve Tezminatları”. Gönül Öney Semineri İzmir Ege Üniversitesi, Ekim 2001.
- “Girit Defterdarı Rıdvanzâde Hacı Mehmed Efendi Vakfiyesi ve Tezminatı”. *XIII. Milletlerarası Türk Tarih Kongresi*, 4-6 Ekim Ankara 1999. Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara: 2002, (C.III, II.Ks.), 1287-1289.
- “Bulgaristan’da Bulunan Osmanlı Vakıflarından Bir Demet”. *Balkanlarda Kültürel Etkileşim ve Türk Mimarisi Uluslararası Sempozyumu*, *Bildiriler*, 17-19 Mayıs 2000, *İsmnu-Bulgaristan*. C.1. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları. Ankara: 2001. 127-135.
- “Hicaz Demiryolları ve Vakıflar”. *Orta Doğu’da Osmanlı Dönemi Kültür İzleri Uluslararası Bilgi Şöleni Semineri / International Symposium on Ottoman Heritage in the Middle East/ Papers Submitted to International Symposium Ottoman Heritage in the Middle East*, Hatay 25-28 Ekim 2000. (C.I). Atatürk Kültür Merkezi Yayınları. Ankara: 2002. 115-129.
- “Bezmi-âlem Valide Sultan Gurebâ-i Müslimin Hastahanesi”. *Prof. Dr. Zafer Bayburtluoğlu Armağanı Sanat Yazıları*. Kayseri Büyükşehir Belediyesi Yayınları. Kayseri: 2001. 79-95.
- “893 H./1488 M. Tarihli Bir Akkoyunlu Vakfiyesi”. Ortaçağ Semineri, Erciyes Üniversitesi, 8-10 Nisan 2002. Erciyes Üniversitesi Yayınları. Kayseri: 2002. 187-191.
- “İstanbul Fethinin 549.Yıldönümü Vesilesiyle: Ayasofya Camii, Müze Olması ve Düşündürdükleri”. *Türk Yolu*, (Temmuz 2002). Ankara. 16-21.
- “Niksar Vakıflarına Toplu Bir Bakış”. XVIII. Vakıf Haftası, Niksar: 2001.
- “Yemen Fatihî Gazi Sinan Paşa’nın Vakfiyeleri, Tezminatı ve Türk Süsleme San’atındaki Yeri”. *Art Turc/ Turkish Art, 10 th Congres international d’art turc, 17-23 September 1995 Geneve*. Foundation Max Van Berchem, Geneve: 1999. 163-176.
- “Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi’nde Bulunan 1783-1810 Tarihleri Arasında İşlem Görmüş Bir Mühür Tatbik Defteri”. *Uluslararası Türk Kültürü Kongresi*, 25-29 Eylül 1993 Ankara. Atatürk Kültür Merkezi Yayınları. Ankara: 1999. 305-315, 11 lev.
- “Ragıp Efendi”nin 1913-1922 Sibiryâ ve Türkistan Hatıraları”. *Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi*, (203 - Kasım 2003). 41-49.
- “Merzifonlu Kara Mustafa Paşa’nın II. Viyana Bozgununda Viyana’da Bıraktığı Silsile-nâme / “Silsile-nâme (The Genealogical Tree) Which Merzifonlu Kara Mustafa Pasha Had left In The II. Vienna Defaat”. *Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Uluslararası Sempozyumu*, 8-11 Haziran 2000. Merzifon: Şubat 2001. 399-415.
- “Tarihin Derinliklerinde Merzifon”. *Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Uluslararası Sempozyumu*, 8-11 Haziran 2000. Merzifon: Şubat 2001. 493-514.
- “Amasya Vakıflarına Genel Bir Bakış”. Amasya Tamimi’nin 84. Yıldönümü ve Amasya ili Kültür e Turizm ve Eğitim Bilgi Şöleni, 31 Mayıs 2003, Ankara, Türk Dil Kurumu Salonu.

- “Sultan III. Osman Vakfiyesi, Tezminatı”. Cilt Sanatı ve Türk Kùltüründeki Yeri- The Deed Of Foundation Of Pious Sultan Osman The Third, Its Embellishments, Binding and Its Place İn Turkish Culture, XIIth Congress of Turkish Arts, 5-9 October 2003 in Amman.
- “Türk Kùltür Tarihi ve Bize Biraktığı Stratejik Bir Kurum: Vakıflar”. *21.Yüzyılda Türk Dünyası Jeopolitiđi, Muzaffer Özdađ’ a Armağan*. Derleyenler: Prof. Dr. Ü. Özdađ-Dr. Y. Kalafat-M. S. Erol. Avrasya Stratejik Araştırmalar Yayınları, Ankara: 2003. (C.II), 307-322.
- “Ünlü Türk Düşünürü Hacı Bayram-ı Velî ve Akkoyunlu Uzun Hasan’ın Ankara Hacı Bayram Türbesi’ne Vakfettiği Halen Danimarka’da David’s Samlung Koleksiyonunda Bulunan Tarihî Şamdanın Düşündürdükleri”. VIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat tarihi Araştırmaları Sempozyumu. Sakarya Üniversitesi, 26-28 Nisan 2004.
- “İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü’nün 80. Kuruluş Yıldönümü Münasebetiyle, Türkiyat Enstitüsüne Hizmet Edenler, Phil. Dr. Hâmit Zübeyr Koşay”. İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü, Rektörlük Mavi Salon, 12 Kasım 2004.
- “Türk Kùltüründe Ölüm”. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırma Merkezi Türk Kùltüründe Ölüm Sempozyumu, İstanbul, 25-26 Kasım 2004.
- “Çift Başlı Kartal”. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Merkezi, 18 Nisan 2005, İstanbul.
- “Kıbrıs Fatihî Lala Mustafa Paşa’nın Erzurum Vakfiyesi”. VII. Orta Çağ ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu, Erzurum Atatürk Üniversitesi, Erzurum 20-23 Nisan 2005.
- “Lala Mustafa Paşa’nın Artvin’deki 971 H./ 1563 M. Tarihli Vakfiyesi”. *Karadeniz Araştırmaları - Balıkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi*, (6 – Yaz 2005). 78-96.
- “İstanbul-Eyüp Mahallesi Sakinlerinden Hafız İbrahim Ethem Efendi Vakfiyesi”. İstanbul Eyüp Belediyesi Eyüp Semineri, 7-9 Mayıs 2005.
- “İk Nehri Boyundan Gelen Tamyanlı, Atatürk’ün Etrafındaki İlim Adamlarından Phil. Dr. Hâmit Zübeyr Koşay”. Türk Dil Kurumu - İstanbul Türkiyat Enstitüsü - Tataristan Devlet Akademisi - İstanbul Üniversitesi Türk-Tatar İlişkileri Sempozyumu, 10-11 Eylül 2005 Kazan.
- “Amerikalılar’ın Osmanlı Dönemindeki Eğitim Faaliyetleri ve Merzifon Anatolian Koleji’nin Tarihçesi”. Hacettepe Üniversitesi Uluslararası Prof. Dr. Günsel Renda’ya Armağan Semineri, Ankara 16-20 Kasım 2005.
- “Amerikalılar’ın Osmanlı Dönemindeki Eğitim Faaliyetleri ve Merzifon Anatolian Koleji’nin Tarihçesi -I”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (229, Ocak 2006), 41-48.
- “Amerikalılar’ın Osmanlı Dönemindeki Eğitim Faaliyetleri ve Merzifon Anatolian Koleji’nin Tarihçesi -II”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (230 - Şubat 2006), 43-47.
- “Amerikalılar’ın Osmanlı Dönemindeki Eğitim Faaliyetleri ve Merzifon Anatolian Koleji’nin Tarihçesi-III”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (231 - Mart 2006), 18-23.
- “Atik Valde Nurbanu Sultan’ın 990 H./1592 Tarihli Vakfiyesi, İstanbul Toptaşı Nurbanu Sultan Külliyesi ve Kùltürümüzdeki Yeri”. *Uluslararası VI. Türk Kùltürü Kongresi, 6th International Congress on Turkish Culture*. (C.I). Ankara: 2009. 107-132.
- “Çelebi Sultan Mehmed’in Merzifon Vakıfları”. *Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakùltesi Tarafından Tertiplenen Ortaçağ-Türk Dönemi Kazı sonuçları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu, 03-06 Mayıs 2006 Ankara*. Prof. Dr. H. Örcün Barışta’ya Armağan. Ankara: 2009. 103-124.
- “Bulgarların İlk Başkenti Bulgar Şehri Üzerine Bir Panorama”. XV. *Türk Tarih Kongresi Ankara, 11-15 Eylül 2006, Kongreye Sunulan Tebliğler*. (C.4, 4.Kısım). Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: 2010. 2111-2114.
- “Yemen Fatihî Gazi Sinan Paşa’nın Kahire ve Gam Vakıfları”. İCANAS 38 Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Milletlerarası Kongresi, *Ankara 10-15 Eylül 2007*. Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları. Ankara: 2007. Özetler, 439-441. C.2. Ankara: 2012. 705-711.

Vefeyat

- “Çelebi Mehmed Arazisi Üzerine Kurulan Merzifon Anatolian Koleji ve Hastaneye Ait Bazı Belgeler, 11-12 Kasım 2010, Merzifon II. Sempozyumu. (Ed: Doç. Dr. Mustafa Çolak) Ankara: 2013. 43-77.
- “Afganistan Tarihine Bir Bakış I”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (264 - Aralık 2008), 43-47.
- “Afganistan Tarihine Bir Bakış II”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (265 - Ocak 2009). 17-19.
- “Bektaşilik ve Tasavvuf”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (278 - Şubat 2010), 27-33.
- “Bektaşilik ve Tasavvuf”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (279, Mart 2010), 56-60.
- “Bektaşilik ve Tasavvuf”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (.280, Nisan 2010), 50-53.
- “Türk Kültürünün İzleri Üzerinde Araştırmalar: Etrüskler’in İlk Vatanı Anadolu Mu? Truva Savaşı ve Etrüskler”. *Nail Tan’a Armağan Kitabı*. (Ed. Prof. Dr. Tuncer Gülensoy-Hayrettin İvgin). Ankara: 2011. 208-226
- “Osmanlı Döneminde 1895-1920 Yılları Arasında İstanbul Camilerinden Çalınan Çiniler”. 1.Uluslararası İstanbul Camilerinden Çalınan Kültür Varlıkları Sempozyumu 23-28 Mayıs 2011 (Bildiriler Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından basılacak).
- “Başkent Oluşunun 90. Yılında Ankara 1923-2013: Cumhuriyetin İlk Yıllarında Ankara İmâr Faaliyetlerinde Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün Rolü”. *Atatürk Orman Çiftliği (Atatürk’ün Umumi Vekaleti) ve Bazı İmâr Hatıraları*. Ed. Prof. Dr. Ayşegül Köroğlu. Ankara: 2014. 55-66.
- “Vakıflar Dergisi ve...”, *Vakıflar Dergisi 75. Yıl Özel Sayısı*. Ankara: 2013. 87-93.
- “Birinci Cihan Savaşı’nın Kritik Günlerinde Bahriye Nazırı ve 4. Ordu Komutanı Cemal Paşa’nın Talebi Üzerine Alman İhtiyat Yüzbaşı Wiegand’ın Orta Doğu Âsâr-ı Atîka Genel Müfettişliğine Tayini In The Critical Days of The First World War, Due to Navy Minister and 4. Army Commander Cemal Pasha’s Request AssiGment of The Cerman Captain WieGand Middle East Antiquity General Inseption”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, (208 - Şubat 2014). 1-12.
- “Osmanlı Döneminde Latin Harflerine Geçiş Çalışmaları “. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (Nisan 2015), 58-60.
- “Türk Hâkimiyeti Döneminde Merzifon Mezarlıkları”. *III. Uluslararası Geçmişten Günümüze Merzifon ve Amasya Yöresi Sempozyumu, 08-10 Ekim 2015*. Edge Yayınları, Ankara: 2015. 523-538.
- “Osmanlı’da İlk Resmî Müze Adı Ne Zaman Ortaya Atıldı”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (343 - Temmuz 2015), 49-51.
- “Hayatını Vakıflara Vakfeden Mimar Y. Müh-Mimar, Prof. Dr. Yılmaz Önge”. *Restorasyon Yıllığı*, (S. 11, Ahde Vefa Özel Sayısı), İstanbul Vakıflar I. Bölge Müdürlüğü, İstanbul: 2015. 95-104.
- “İstanbul- Üsküdar Toptaşı Nurbânû (Atîk Valide) Sultan Külliyesi”. Samsun-Canik Belediyesi Yayınları. (C.I). Ankara: 2016. 507-545.
- “Ankara’da yayımlanan Aylık Türkoloji Mecmuası - Önasya Dergisi, (Önasya Dergisi 09.09.1965-01.03.1972.)”. Koç Üniversitesi VEKAM tarafından 01.12.2016’da tertiplenen konferans, Keçiören Ankara.
- “Prof. Albert Gabriel Hakkında Bazı Belgeler “. *Vakıflar Dergisi*, (46 - Aralık 2016). 163-180.
- “İdî-zâde Abdurrahim el- Amasî Sülâlesi ve Eserleri- Family Tree And Books ofidî-zâde Abdurrahim el- Amasî 1763-1818”. *Uluslararası Amasyalı Alimler Sempozyumu / International Amasya Scholars Symposium, Amasya 20-23 Nisan 2017, Bildiriler*. (C.II), 523-533.
- “Sultan II. Bayezid’in Hattatı, Amasyalı Şeyh Hamdullah Kuran-ı Kerim’i ve bir Hâtıra...” *Külliye Dergisi*, (Yıl 3, S.10. Mayıs 2017), 33-36.
- “Bu Kubbede Hoş Bir Sedâ Birakan, İlim Ordusu Yetiştiren, Restoratörlerimizden Prof. Dr. M. Yılmaz Önge”. *Akademik Sayfalar*, (C.17, S.22, 27 Eylül 2017- özel sayı), 338-345.
- “Amasya Uluslararası Âlimler Sempozyumu Ardından” (23.04.2017 basılmadı).
- “Hacı Beyzâde Safiyüddin Mustafa Oğlu (Taceddin) İbrahim Paşa’nın 1495 Tarihli Vakfiyesi ve Eserleri” (basılmadı).

- “İttihat ve Terakki Partisi Eski Maliye Nâzırı Mehmed Cavid Bey’in 1922 Tarihli Temyiz Kararı” (Sadi Bayram - Academia 2019).
- “Bir Başarı Öyküsü; Sakızlı Bir Rum’un Osmanlı’da Sadrazamlığa Kadar Yükselişİ”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (379 Temmuz 2018), 30-33.
- “Topkapı Sarayı Müzesi Mücevherler Satışa Sunuldu mu?”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (399 - Mart 2020), 20-23.
- “Börklü Mezartaşları”. *Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi*, (C. 69, S. 412). İstanbul, Mayıs 2021. 10-11.
- “Karahisari’nin Kur’an-ı Kerim’i”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (413 - Haziran 2021), 48-49.
- “Tarihî Değere Haiz İstanbul Surları Tahribatının Engellenmesi Hakkında Bazı Belgeler “International Journal of Turkology, Research and Studies of Islamic Incriptions Etudes et recherches d’épigraphie islamiques”. *İslam Kitabeleri Araştırmaları*, (14 - Eylül/September 2021). 42-50.
- “Prof. Dr. İbrahim Kafesođlu ve Prof. Dr. Tayyip Gökbilgin’den Mektup Var!” International Journal of Turkology, Research and Studies of Islamic Incriptions Etudes et recherches d’épigraphie islamiques-İslam Kitabeleri Araştırmaları, S.14, Eylül-September 2021, s.52-76.
- “Macaristan’ın Başkenti Budapeşte’de Türbesi olan Merzifonlu Gül Baba’nın Atası, Piri Baba Zaviyesi Hakkında Bazı Belgeler”. Merzifon Belediyesi Tarafından 28 Nisan 2018’de Akif Salonunda Düzenlenen Gül Baba Paneli.
- “Beylerbeyi Hasan Paşa’nın Ankara’daki Vakıfları”. Vehbi Koç Vakfının Kuruluşunun 50. Yıldönümü Münasebetiyle Koç Üniversitesi ve VEKAM tarafından 15-16 Nisan 2019 Tarihinde Ankara’da düzenlenen Köklü Bir Miras: *Hayirserverlik ve Ankara Vakıfları Sempozyumu-A* Profound Legacy: Philanthropy & Ankara Foundations Symposium.
- “Osmanlı Kazılarının Büyük Kısımına Komiser Olarak Katılan Theodor Makridi’nin Yazarlığı ve Ailesine Ait Bazı Belgeler”, *International Journal of Turkology, Research and Studies of Islamic Incriptions Etudes et recherches d’épigraphie islamiques-İslam Kitabeleri Araştırmaları*, (15 - Aralık-December 2021), 109-128.
- “Bir Hayirserverlik Kurumu: Vakıflar”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (421 - Şubat 2022), 46-50.
- “Osmanlı’nın Son Döneminde Konya Eski Eserleri ve Konya’da Müze Kuruluş Çalışmaları”. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, (Yıl 6, S. 6). Konya: 2021. 133-164.
- “Akkoyunlu Uzun Hasan’ın Hacıbayram Türbesine Vakfettiđi halen Danimarka’da Cavid Samlung Müzesi’nde Bulunan Şamdan “. *International Journal of Turkology, Research and Studies of Islamic Incriptions Etudes et recherches d’épigraphie islamiques-İslam Kitabeleri Araştırmaları*, (18 - Nisan/April 2022), 182-202.
- “Prof. Dr. Ayşe Aynur Durukan”. *Palmet Dergisi/Journal of Palmette*, (Mart 2022/March 2022), 120-123.
- “Mühr-ü Süleyman ve Ötesi “. *İmbik*. (12 - Haziran-Temmuz 2022), 33-40.
- “XVIII. Asırda Amasyalı Şâir, Müderris, Koca Müftü Adıyla Tanınan ‘İdizâde Âkif Mustafa Efendi ve Eserleri”. *Turkology, International Journal Of Research and Studies of Islamic Incriptions, Études met recherches d’épigraphie Islamique*. (Number 18, Year 2022), 49-107.
- “Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün Taşınır Eski Eser Kaçakçılığının Önlenmesi İçin Alınması Gerekli Tedbirler Konusunda Yaptığı Çalışmaları / Actions Taken By Directorate General Of Foundations in Order to Prevent Trafficking of Moveable Cultural Heritage Objects”. *Vakıf Restorasyon Yıllığı*, (24). İstanbul Vakıflar I. Bölge Müdürlüğü Yayınları. İstanbul: 2022. 23-64.

Vefeyat

T. C.
BAŞBAKANLIK
Vakıflar Genel Müdürlüğü

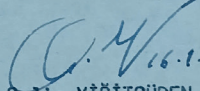
SAYI : 12-1213/170
KONU : takdirname

ANKARA
16. 7. 1984

Sayın

Sadi BAYRAM
Arşiv ve Yayın Dairesi Başkan
Yardımcısı

Vakıf ve vakıf hizmetlerini milletimize tanıtmak ve vakıf kuran atalarımızın ruhlarını şad etmek amacıyla ihdas edilip ilki 5-11 Aralık 1983 tarihleri arasında ve yurt dışında kutlanan VAKIF HAFTASI boyunca göstermiş olduğunuz faaliyeti takdir eder, başarılarınızın devamını dilerim.

Galip YİĞİTĞÜDEN
Vakıflar Genel Müdürü

Mehmet Kurtoğlu

T.C
BAŞBAKANLIK
Vakıflar Genel M¼d¼rl¼đ¼

SAYI : GENM¼D.003-4/67 (91)
KONU : Takdir

ANKARA
../EYL/1991

Sayın
Sadi BAYRAM
K¼lt¼r Şube M¼d¼r¼

İlk sayısı 1938 yılında neŐredilen Vakıflar Dergisi, son on yılda b¼y¼k mesafeler almış ve 1981'de XIII. sayısı yayınlanırken, 1991'de XXII. sayısı gayretli çalıŐmalarınızla ilim leminin istifadesine sunulmuŐ bulunmaktadır.

Dergide yer alan 22 makalenin hepsi de geniş bir araştırma mahs¼l¼d¼r. Üniversite oğretim ¼yeleri ve araŐtırmacılarla yakın iŐbirliđiniz neticesinde yer alan kıymetli makaleler, Vakıflar Dergisi'nin ¼nemini artırmaktadır.

Derginin yayınında g¼sterdiđiniz çalıŐmalarınızı takdir eder, baŐarılı çalıŐmalarınızın devamını dilerim.

Şener Macun
Şener MACUN
GENEL M¼D¼R

05
9 EYL¼L 1991

H. Eratayın
10.9.1991